Μνήμων

Τόμ. 20 (1998)

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗΣ (SZENTENDRE)

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Γ. ΧΟΤΖΑΚΟΓΛΟΥ

doi: [10.12681/mnimon.678](https://doi.org/10.12681/mnimon.678)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΧΟΤΖΑΚΟΓΛΟΥ Χ. Γ. (1998). ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗΣ (SZENTENDRE). *Μνήμων*, 20, 271-275.
<https://doi.org/10.12681/mnimon.678>

ΑΡΧΕΙΑΚΑ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Γ. ΧΟΤΖΑΚΟΓΛΟΥ

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗΣ (SZENTENDRE)

Δέν εἶναι ἄγνωστη ἡ ὕπαρξη καί ἡ σπουδαιότητα τῶν ἀρχείων τῶν ἐλληνικῶν κοινοτήτων τῆς Αὐστροουγγαρίας πού καλύπτουν κυρίως τήν περίοδο ἀπό τόν 16ο ἕως καί τόν 20ῦ αἰώνα¹. Ἀρχεῖα πού καταγράφουν πολλές ἀπό τίς δραστηριότητες τῶν «Ρωμιῶν», οἱ ὁποῖοι ἀρχικῶς ὡς πλανόδιοι πρᾶματευτὲς καί ἔπειτα μόνιμα ἐγκατεστημένοι στὰ ἐδάφη τοῦ οὐγγρικοῦ κυρίως στέμματος ἄφησαν βαθιά τὰ ἔχνη τῆς παρουσίας τους σέ κάθε ἐκφάνση τῆς ζωῆς τῆς δευτέρης τους αὐτῆς πατρίδας.

Μολονότι στό παρελθόν ἐπιχειρήθηκε μία προσπάθεια γιά τόν ἐντοπισμό, ἀνάδειξη καί μελέτη τοῦ πλούσιου αὐτοῦ ἀρχεῖακοῦ ὕλικου², οἱ πολιτικές συνθήκες, οἱ δυσκολίες τῆς γλώσσας καί ἡ ἔλλειψη ἐνός διαπανεπιστημιακοῦ³ (ἡ δια-

1. Σ. Λάμπρος, «Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς ἐλληνικῆς Κοινότητος Βουδαπέστης», *Νέος Ἑλληνομήμων* 8 (1911) 70-79. Ὁ ἴδιος, «Σελίδες ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ ἐν Οὐγγαρίας καί Αὐστρίας μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ», *Νέος Ἑλληνομήμων* 8 (1911) 258-300. Πβ. καί τὸ γενικὸ διάγραμμα γιά τὴν παρουσία τῶν Ἑλλήνων στὴν Οὐγγαρία: Ο. Füves, *Οἱ Ἕλληνες τῆς Οὐγγαρίας*, Θεσσαλονίκη 1965.

2. *Μικροφωτογραφήσεις Χειρογράφων καί Ἀρχείων* (Ἑνημερωτικὸ ἔντυπο τοῦ Ἱστορικοῦ καί Παλαιογραφικοῦ Ἀρχείου τοῦ Μορφωτικοῦ Ἰδρύματος Ἑθνικῆς Τραπεζῆς) 3 (1981-3), 30-33. Πβ. καί ὑποσημειώσεις 4-5.

3. Ἐδῶ ἂς ἀναφερθεῖ, ὅτι προτάσεις καί σχέδια τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τοῦ Ἰδρύματος Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ (Πβ. τὸ ἐνημερωτικὸ ἔντυπο τοῦ ΙΕΠ, *IRIS* 3-4, (1994), 74) καί τοῦ Ἰνστιτούτου Βυζαντινῶν καί Νεοελληνικῶν Σπουδῶν Βιέννης (G. Hering, «Die griechischen Gemeinden in Ungarn», *Mitteilungen aus der österreichischen Byzantinistik und Neogräzistik* 8 (1994), 4) μὲ σκοπὸ τὴν καταλογογράφηση, μελέτη καί ἀνάδειξη τοῦ ἀρχεῖακοῦ αὐτοῦ ὕλικου δὲν καρποφόρησαν. Τέλος ἀναμένεται ἡ ἀπὸ τὸ 1988 ἐξαγγελθεῖσα δημοσίευση τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἔρευνας τοῦ Ἰνστιτούτου Βαλκανολογίας τῆς Σόφιας στὸ Ἀρχεῖο τῆς πόλης Miskolc: N. Danova - V. Todorov, «Ἑλληνικὰ ἔγγραφα ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο τῆς πόλης Μίσκολτς (Οὐγγαρία)», *Proceedings of the first international Congress on The Hellenic Diaspora. Montréal, 17-22. IV.1988, Athens 26-30. IV. 1988*, (ed. J. M. Fossey) τ. II. Amsterdam 1991, σ. 167-189.

κρατικοῦ)⁴ προγράμματος με τὴν ἀπαιτούμενη οἰκονομικὴ ὑποστήριξη καὶ μακροπρόθεσμες προοπτικές δὲν ἐπέτρεψαν μία ὀργανωμένη ἀξιολόγηση αὐτῶν τῶν ἀρχειακῶν —καὶ ὄχι μόνον⁵— μαρτυριῶν. Ἀποτέλεσμα αὐτῶν ὑπῆρξε ἡ περιστασιακὴ ἐνασχόληση μεμονωμένων ἐρευνητῶν, οἱ ὅποιοι κατὰ καιροὺς πραγματοποιοῦσαν ἐπισκέψεις στὰ κρατικὰ κυρίως ἀρχεῖα τῆς Βουδαπέστης μελετώντας τὶς ἀρχειακὲς πηγές. Εὐλογία συνέπεια τῶν παραπάνω ἀποτελεῖ ἡ ἀδυναμία μέχρι καὶ σήμερα συγγραφῆς σύνθετων μονογραφιῶν γιὰ Κοινοτήτες τῆς Οὐγγαρίας καὶ τὴ δράση τῶν μελῶν τους⁶, ὅπως ἔχει συμβεῖ σὲ περιπτώσεις ἄλλων ἐλληνικῶν Κοινοτήτων τῆς Διασπορᾶς⁷.

Μέσω μίας ἐρευνητικῆς ὑποτροφίας, ἡ ὁποία μοῦ χορηγήθηκε ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸ καὶ τὸ οὐγγρικὸ ὑπουργεῖο Παιδείας δημιουργήθηκε ἡ δυνατότητα μίας πρώτης καταγραφῆς ἀρχειακοῦ ὕλικου στὰ νομαρχιακὰ καὶ κοινοτικὰ ἀρχεῖα τῶν οὐγγρικῶν πόλεων Szentendre, Vác, Miskolc, Győr, Tokaj, Székesfehérvár καὶ τῆς νῦν σλοβακικῆς πόλης Komárom.

Δεύτερο βῆμα ἀποτέλεσε βάσει τῶν συγκεντρωθέντων στοιχείων ἡ ἀξιολόγηση τοῦ ὕλικου καὶ ἡ κατάρτιση σχεδίου δράσεως με σκοπὸ, τὴ διάσωση τοῦ ὕλικου αὐτοῦ καὶ τὴ δημιουργία εὐνοϊκότερων συνθηκῶν γιὰ τὴ μελέτη τῶν ἀρχείων ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων τουλάχιστον ἐρευνητῶν. Προτάθηκε ἡ λύση τῆς μικροφωτογράφησης ἀνάλογα με τὴ σπουδαιότητα τοῦ ἀρχείου καὶ τὶς ὑπάρχουσες οἰκονομικὲς δυνατότητες, οὕτως ὥστε νὰ καταστεῖ δυνατὴ ἡ ἀπόρροα μελέτη τοῦ ἀρχειακοῦ ὕλικου. Πρόθυμος συμπαράστατης καὶ χορηγὸς τοῦ ἐρευνητικοῦ αὐτοῦ προγράμματος στάθηκε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τὸ πολιτιστικὸ σωματεῖο «Κόρκυρα»⁸.

4. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐλληνο-οὐγγρικοῦ πρωτοκόλλου ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνολογικῆς συνεργασίας τῆς Γενικῆς Γραμματείας Ἑρευνας καὶ Τεχνολογίας, ποῦ ὑπεγράφη τὸ Μάρτιο τοῦ 1992, δὲν ἔχουν ἀκόμη δημοσιευθεῖ. Πβ. Κ. Ἀργυροκαστρίτου-Χατζῆ, «Τὰ Ἑλληνικὰ ἀρχεῖα τῆς Οὐγγαρίας καὶ ὁ Δημήτριος Χατζῆς», στό: *Δημήτρης Χατζῆς, Ἀπειρος Νόστος. Ἐκθεση χειρογράφων καὶ βιβλίων. Δημοτικὴ Βιβλιοθήκη Πατρῶν 29 Μαΐου 1995*, Πάτρα 1995, σ. 11-30.

5. Ἐκτὸς τῆς πληθώρας ἀρχειακοῦ ὕλικου στὴν Οὐγγαρία παρουσιάζουν ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον καὶ τὰ κειμήλια τῶν ὀρθοδόξων ἐλληνικῶν ναῶν καὶ κοινοτήτων, τὰ ὁποῖα στὸ μεγαλύτερο τμῆμα τους σώζονται ἀνέπαφα. Πβ. καὶ L. Kárpáti, *Miskolc. Magyar Orthodox Egyházi Múzeum*, Βουδαπέστη 1990.

6. Ἡ δακτυλογραφημένη ἀνέκδοτη διατριβὴ τοῦ O. Füves, *Görögök Pesten 1686-1931*, Βουδαπέστη 1972, ἀποτελεῖ περισσότερο μία δημοσίευση, παράθεση καὶ περιγραφή ἀρχειακοῦ ὕλικου τῆς Κοινότητος τῆς Πέστης παρὰ μία συνθετικὴ ἐργασία γιὰ τὴ λειτουργία καὶ τὶς ἐκφάνσεις τοῦ βίου τῆς Κοινότητος.

7. Ὁλγα Κατσιαρδῆ-Hering, *Ἡ ἐλληνικὴ παροικία τῆς Τεργέστης (1751-1830)*, Ἀθήνα 1986· Ἰ. Παπαδριανοῦ, *Οἱ Ἕλληνες πάροικοι τοῦ Σεμλίνου*, (IMXA 210) Θεσσαλονίκη 1988.

8. Ἰδιαίτερες εὐχαριστίες ἐκφράζονται στὸν ἀξιότιμο πρόεδρο τοῦ Σωματείου κύριο Γεώργιο Ράλλη, ὅπως ἐπίσης καὶ στὸν κύριο Ἰωάννη Φικιώρη γιὰ τὴν ἰδιαίτερη εὐαισθησία

Ἔτσι ἐγκρίθηκε γιὰ τὸ καλοκαίρι τοῦ 1996 καὶ πραγματοποιήθηκε ἡ μικροφωτογράφιση ἐγγράφων τοῦ ἀρχείου τῆς ὀρθόδοξου σερβικῆς ἐπισκοπῆς τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου (Szentendre) πλησίον τῆς Βουδαπέστης⁹, ἡ ἐπεξεργασία τοῦ ὁποίου εἶχε ἤδη ἐξαγγελεῖ¹⁰. Παράλληλα μὲ τὰ ἔγγραφα αὐτὰ ἔγινε ἐπίσης καταγραφή καὶ μικροφωτογράφιση τῶν ἐλληνικῶν χειρογράφων καὶ παλαιότητων ποὺ ἀπόκεινται στὴ σερβικὴ βιβλιοθήκη τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, ἀναλυτικὸς κατάλογος τῶν ὁποίων συντάσσεται καὶ θὰ δημοσιευθεῖ σύντομα.

Στὸν Ἅγιο Ἀνδρέα ἐδρεύει ἡ σερβικὴ ὀρθόδοξος ἐπισκοπὴ Βουδιμίου, στὴν ὁποία ὡς τὸ ἔτος 1918 εἶχαν ὑπαχθεῖ πολλὰς ἐλληνικὰς ἐκκλησιαστικὰς κοινότητες τῆς Οὐγγαρίας¹¹. Οἰαδήποτε ἐνέργεια ἐντὸς κάθε ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος ὄφειλε νὰ σταλεῖ γιὰ ἐγκρίση στὸν ἐπίσκοπο Βουδιμίου, ὁ ὁποῖος συγχρόνως ἐκπροσωποῦσε τὸ ποίμνιό του στὴν πολιτικὴ ἀρχὴ τοῦ τόπου. Πομπὸς λοιπὸν καὶ δέκτης μηνυμάτων, βασιλικῶν διαταγμάτων, δικαστικῶν ἀποφάσεων, ἐγκρίσεων ἀνέγερσης ναῶν καὶ σχολείων ἀλλὰ ἐπίσης καὶ αἰτημάτων ἢ διαμαρτυριῶν, διατηροῦσε σημαντικὸ ἀρχεῖο, ἀπαραίτητο γιὰ τὴ διασφάλιση προνομίων, τὴν ἐνίσχυση αἰτημάτων του καὶ τὸν ἔλεγχο τῶν οἰκονομικῶν τῶν ἐνοριῶν τῆς μητροπόλεως.

Γιὰ τὰ ἐλληνικὰ πράγματα ἀποκτᾶ τὸ ἀρχεῖο τοῦτο ἀκόμη μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον ἀπὸ τὴν τελευταία δεκαετία τοῦ 18ου αἰῶνα, ὅταν τὴ θέση τοῦ ἐπισκόπου κατέλαβε ὁ Κοζάνιτης Διονύσιος (κατὰ κόσμον Δημήτριος) Παπαγιαννοῦσης ἢ σερβιστὶ Popovics¹². Ἐπὶ τῆς ποιμαντορίας του ἀνεγείρονται οἱ πε-

καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἐπέδειξαν γιὰ τὴ διάσωση τῶν ἐλληνικῶν ἀρχαϊκῶν μαρτυριῶν στὴν Οὐγγαρία καὶ τὴν ἄμεση συμπαράστασή τους στὶς ἀνάγκες τοῦ προγράμματος.

9. Ἐκφράζουμε τίς θερμὰς εὐχαριστίες στὸ Σεβασμιώτατο μητροπολίτη Βουδιμίου κ.κ. Δανιήλ, ὁ ὁποῖος ἐξ ἀρχῆς ἐδειξε ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον στὶς προσπάθειες τοῦ Ἰδρύματος καὶ μᾶς ἐπέτρεψε τὴ μελέτη καὶ μικροφωτογράφιση τῶν ἐγγράφων. Ἐπίσης ἰδιαίτερες εὐχαριστίες ὀφείλουμε στὸ σέρβο ἐφημέριο, αἰδεσιμολογιότατο Gality Vojislav, ὅπως καὶ στὸν ἀρχιεπιθρονόμο κ. Bosko Djenic γιὰ τὴν πολύπλευρη βοήθειά τους κατὰ τὴν ἐρευνά μας στὸ ἀρχεῖο τῆς μητροπόλεως Βουδιμίου.

10. Ch. Chotzakoglou, «Die griechischen Urkunde des serbischen Bistums Szentendre», *Mitteilungen aus der österreichischen Byzantinistik und Neogräzistik* 10 (1996), 3.

11. F. Berki, *Ἡ ἐν Οὐγγαρίᾳ ὀρθόδοξος ἐκκλησία*, Θεσσαλονίκη 1964, σ. 35 κ.έ.

12. Περί τοῦ Διονυσίου Πόποβιτς πβ. καὶ P. Rimszki, «Popovits Dionysios budai püspök életajza», *Srbski Letopis* 95 (1857) 65-84· Γρ. Γῶργος, «Ἡ ἐν Πέστη τῆς Οὐγγαρίας ὀρθόδοξος ἐλληνικὴ κοινότης καὶ ἐκκλησία», *Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια* 5 (ἔτος Δ') 1883-1884 (Ἀνατύπωση 1988), 340-341· Θ. Λυριτζῆς, *Αἱ μακεδονικαὶ κοινότητες τῆς Αὐστρο-ουγγαρίας ἐπὶ Τουρκοκρατίας*, Κοζάνη 1952, σ. 36· O. Füves, «Die bekanntesten geadelten Griechen in Ungarn», *Balkan Studies* 5/2 (1964), 307· D. Davidov, *Serbische Kupferstichen des 18. Jh.s*, Novi Sad 1983, No. 40-41· Margit Balogh - Jenő Gergely, *Egyházak az ujkori Magyarországon 1790-1992*, Βουδαπέστη 1993, σ. 23· K. Ντινᾶς, «Κοζάνιτικα οἰκογενειακὰ ὀνόματα (1759-1916)» σὲ: *Ἡ Κοζάνη καὶ ἡ περιοχὴ τῆς. Ἱστορία-*

ρισσότεροι έλληνικοί ναοί τής Ούγγαρίας (Eger, Karcag, Keeskemét, Miskolc, Pest, Vác, κτλ.), κτίζονται έλληνικά σχολεία και προωθείται ή δημιουργία έλληνικού πανεπιστημίου και θεολογικής ακαδημίας στη Βουδαπέστη. Τό γεγονός τής παρουσίας τοῦ έλληνικῆς καταγωγῆς επίσκοπου στο μητροπολιτικό θρόνο τοῦ Βουδιμίου έξηγεῖ και τήν παρουσία δεκάδων επιστολῶν έλληνιστῶν με αποστολέα ή παραλήπτη τὸν Δ. Παπαγιαννούση, οἱ ὁποῖες φωτίζουν τὸ βίο τῶν έλληνικῶν κοινοτήτων.

Ἡ σπουδαιότητα τῶν ἀρχείων τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέα γίνεται ἀκόμη μεγαλύτερη, ὅταν ἀναλογισθεῖ κανεῖς, ὅτι ἐκεῖ μεταφέρθηκαν και τὰ ἀρχεῖα πολλῶν ἄλλων έλληνικῶν κοινοτήτων τῆς Οὔγγαρίας μετὰ τήν κρατικοποίηση τῶν κοινοτικῶν κτηρίων τους ἐπὶ σοσιαλιστικοῦ καθεστῶτος¹³.

Ἡ μικροφωτογράφηση¹⁴ ἔγινε ὕστερα ἀπὸ μία πολύμηνη ἔρευνα και επεξεργασία τοῦ μεικτοῦ ἀρχεῖακοῦ ὕλικοῦ τῆς σερβικῆς ἐπισκοπῆς, τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖται ἀπὸ περισσότερα τῶν 100.000 ἔγγραφα. Γιὰ τὴ φωτογράφηση τῶν ἐπιλεχθέντων ἐγγράφων χρησιμοποιήθηκε ἀσπρόμαυρο φίλμ Agfa Copex Rapid τῶν 35 χιλιοστῶν. Τὰ μικροφωτογραφηθέντα ἔγγραφα καλύπτουν τὸ διάστημα μετὰξὺ 1743 και 1824. Μεγαλύτερη βαρύτητα δόθηκε στὰ έλληνικά ἔγγραφα ποὺ βρέθηκαν, ἀν και φωτογραφήθηκε ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς ἐγγράφων ποὺ ἀναφερόταν σὲ έλληνικὲς ὑποθέσεις γραμμένους στὰ σερβικά, λατινικά, γερμανικά, οὔγγρικά και γαλλικά. Τὴν ὥρα ποὺ συντάσσεται τὸ παρὸν συνεχίζεται ή επεξεργασία και καταλογράφηση τοῦ μικροφωτογραφηθέντος ἀρχείου και ἤδη διαθέτουμε μία ἀρκετὰ σαφὴ εἰκόνα τοῦ περιεχομένου του, τὸ ὁποῖο δύναται νὰ διακριθεῖ στίς ἐξῆς γενικὲς ἐνότητες:

α) Ἑσωτερικῆς ὁργάνωσης, διοίκησης και ἐξωτερικῶν σχέσεων τῆς ἐπισκοπῆς Βουδιμίου

- 1) Ἑγγραφα ἐσωτερικῆς διοίκησης τῆς μητροπόλεως (διορισμοί, χειροτονίες, ὅροι, παραιτήσεις και ἐκθέσεις ἱερέων, ἔσοδα μητροπόλεως, προκηρύξεις και αἰτήσεις γιὰ θέσεις διδασκάλων, ἄδειες ἀνεγέρσεως ναῶν κτλ.).
- 2) Εἰσερχόμενα συνοδικά, πατριαρχικά, μητροπολιτικά και ἐνοριακά γράμματα.

Πολιτισμός. Πρακτικά Α' Συνεδρίου, Σεπτέμβριος 1993, Κοζάνη 1997, σ. 331-342. Ι. Παπαδριανός, «Ἑγκαταστάσεις Κοζανιτῶν στίς νοτιοσλαβικὲς χώρες (18ος-20ος αἰ.)», στο ἴδιο, 407-421 και ἰδίως σ. 417-420.

13. O. Füves, «Eine Grabinschrift in Vác», *Ἑλληνικά* 24 (1971) 152.

14. Θεμελῆς εὐχαριστίες ὀφείλονται στὸν προϊστάμενο τοῦ Ἱστορικοῦ και Παλαιογραφικοῦ Ἀρχείου τοῦ Μορφωτικοῦ Ἰδρύματος τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος κύριο Ἀγαμέμωνα Τσελίκι, ὁ ὁποῖος παρῆχε κάθε δυνατὴ βοήθεια ἀκόμη και στο τεχνικὸ μέρος τῆς ἀποστολῆς. Ἰδιαιτέρως εὐχαριστίες ἀπευθύνονται ἐπίσης και στὴν Mag. Judit Santa, ή ὁποία συνέβαλε ἀποφασιστικά στὴν περάτωση τῆς μικροφωτογράφησης.

- 3) Ὀνομαστικὲς καταστάσεις ἱερέων ὑπαγομένων στὸν ἐπίσκοπο Βουδιμίου.
- 4) Δικαστικὰ ἔγγραφα (ἐτυμηγορίες ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, διαζύγια).
- 5) Ἀναλυτικὲς καταστάσεις ἀνὰ γεωγραφικὸ διαμέρισμα περὶ τῆς κατανομῆς τοῦ χριστιανικοῦ (καὶ ἰδίως ὀρθοδόξου) πληθυσμοῦ.
- 6) Βεβαιωτήρια γράμματα ἀποχῆς ἱερέων ἀπὸ οἰεσδήποτε ἐπαναστατικὲς ἐνέργειες.
- 7) Προικοσύμφωνα.
- 8) Κανονισμοί, βασιλικά διατάγματα καὶ νόμοι πρὸς τὴ μητρόπολη Βουδιμίου μὲ ἀντικείμενο τοὺς ὀρθοδόξους.
- 9) Γυμνάσματα βυζαντινῆς μουσικῆς.
- 10) Ὀθωμανικὰ φερμάνια καὶ ἐπιστολές.
- 11) Χάρτα προσωρινῆς Διοικήσεως τοῦ Μορέως.

β) Οἰκονομικά

- 1) Ὀνομαστικὲς καταστάσεις ἀπόδοσης φόρων πρὸς τὸν αὐτοκράτορα.
- 2) Ὀνομαστικὲς καταστάσεις εἰσφορῶν γιὰ τὶς κοινοτικὲς ἐκκλησίες.
- 3) Χρεωστικὲς ὁμολογίες (δανεισμοῦ καὶ ἀποπληρωμῆς χρεῶν).
- 4) Ἀποδείξεις καὶ καταστάσεις μισθοδοσίας ἱερέων.
- 5) Ἐγγραφα ἐσόδων-ἐξόδων ναῶν.
- 6) Πράξεις δωρεῶν καὶ ἀφιερώσεων.

γ) Κοινοτικά καὶ παιδείας

- 1) Ἐγγραφα περὶ τοῦ Ναοῦ, Σχολείου καὶ τῆς Κοινότητος τῆς Πέστης.
- 2) Ἐγγραφα περὶ τοῦ Ναοῦ, Σχολείου καὶ τῆς Κοινότητος τοῦ Győr.
- 3) Ἐγγραφα περὶ ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας Θεολογικῆς Ἀκαδημίας στὴν Πέστη.

Μὲ τὴν ὁλοκλήρωση τῆς καταλογράφησης τοῦ φωτογραφηθέντος συνόλου καθίσταται δυνατὴ ἡ ἐπεξεργασία καὶ ἐκδοσις τῶν ἐγγράφων καὶ ἔτσι προσφέρεται στοὺς ἐρευνητὲς μία πολύτιμη πηγὴ πληροφοριῶν, ἀπὸ τὴν ὁποία θὰ μποροῦν νὰ ἀντλήσουν καὶ νὰ ἀξιοποιήσουν ἕνα σημαντικὸ ἀριθμὸ στοιχείων, οὕτως ὥστε νὰ προωθηθεῖ ἡ ἔρευνα ὅσον ἀφορᾷ στὴ δραστηριότητα τῶν Ἑλλήνων τῆς Διασποράς.

Βιέννη, Σεπτέμβριος 1996